

Ehdotus Kalataloussäätiön toiminnan aloittamiseksi.

Säätiön toiminnan aloittamisen ja jatkuvaisuuden perusedellytyksenä on tyydyttävästi ratkaistu rahoituskysymys. Tähän mennessä on saatu varmuus kahdesta lahjoituksesta; Huhtamäki Yhtymä Oy:n 100000:- ja S.O.K.:n 300000:-. Lahjoitusten avulla syntyvän peruspääoman lopullinen suuruus voidaan näiden summien keskiarvon ja lahjoittajien luvun perusteella arvioida n. 2 milj. mk:ksi. Suoritettujen laskelmien mukaan nousevat säätiön vuotuiset menot nykyoloissa n. 11 milj. mk:aan, mikäli toiminta pidetään tehokkaana.

Ilmeistä näinollen on, että säätiön perustamisvaiheessa kertyvä pääoma ei voi olla perustana jatkuvalle toiminnalle, vaikkakin se nousisi edellämainittua jossain määrin suurempaan summaan. Säätiön kannatusyhdistyksen mahdollisuuksiin saada jatkuvasti riittävän suuria tuloja lahjoitusten ja kannattajajäsenten vuosimaksujen muodossa ei nykyisen rahankireyden aikana voida myöskään yksinomaan luottaa. Kannatusyhdistyksen toiminta tulee suuressa määrin riippumaan siitä, löydetäänkö sen ylläsiemiseksi tarmokas, esiintymis- ja aloitekykyinen mies. Tiedustelut tässä suhteessa eivät ole toistaiseksi johtaneet tulokseen. Mahdollinen valtionapu tulee myös olemaan suhteellisen pienen valtiotalouden heikon tilan vuoksi.

Ylläolevasta johtuen on säätiön ja sen kannatusyhdistyksen toiminnan alkuvaiheessa keskityttävä ensi sijassa varojen hankintaan. Perustamisvaiheessa kertyvät pääomat on osaksikäytettävä tähän tarkoitukseen. Tutkimustyön voimaperäinen aloittaminen on lykättävä siksi, kunnes sen jatkuvaisuus on turvattu. Tässä mielessä esitetään hallituksen käsiteltäväksi seuraava alustava lähiajan toimintaohjelma summittaisine kustannusarvioineen:

I. Varojen keräys yms.

1. Osa kannatusyhdistyksen kautta tulevista säätiön toiminnan tukemiseksi annetuista lahjoituksista käytetään kannatusyhdistyksen toiminnan tehokkaaseen käyntiin saattamiseen.
2. Osalla kertyvistä varoista perustetaan kalataloussäätiön kalastusvakuutusyhdistys, jonka tuottama voitto vastaisuudessa kokonaan käytetään säätiön toiminnan hyväksi. Mahdollisuudet tällaiseen toimenpiteeseen harkitaan hallituksen työvaliokunnassa, joka kulee asiantuntijoita.
3. Säätiön hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ulkomaisen tuen saamiseksi.
4. Säätiön hallitus ryhtyy toimenpiteisiin valtioavun saamiseksi.
5. Säätiön hallitus ryhtyy toimenpiteisiin verovapauden myöntämiseksi yli 100000:- suuruisista lahjoituksista.
6. Säätiön hallitus ryhtyy toimenpiteisiin vapaakirjeoikeuden saamiseksi.

II. Huoneusto- ja koeasemakysymys.

1. Asetutaan yhteyteen maataloushallituksen kanssa periaatepäätöksen saamiseksi siihen, että maataloushallituksen kalataloudellinen tutkimustoimisto ja säätiön tutkimuslaitos tulevat toimimaan samassa paikassa heti kun niille saadaan sopiva yhteinen huoneusto.
2. Ryhdytään toimenpiteisiin väliaikaisen toimipaikan saamiseksi Metsätalosta, metsätieteellisen tutkimuslaitoksen huonetiloista.
3. Ryhdytään toimenpiteisiin kalataloudellisen tutkimuslaitoksen ja merikalastuskoeaseman perustamiseksi Verkkosaaren kalasataman yhteyteen Helsingissä.
4. Asetutaan yhteyteen Kokemäen tutkimuslaitoksen kanssa...

sijaitsevan porlan kalanviljelylaitoksen saamiseksi säätiön sisävesikalastuskoeasemaksi.

4. Ryhdytään toimenpiteisiin kiinteiden merikalastushavaintoasemien perustamiseksi merentutkimuslaitoksen vastaavien havaintoasemien yhteyste

6. Ryhdytään toimenpiteisiin edustavan tiedoitusverkoston ja kirjanpitäjäkalastustilojen aikaansaamiseksi.

III § Vakinainen henkilöstö.

1. Osa säätiön kannatusyhdistyksen kautta tulevista varoista käytetään kannatusyhdistyksen yliasiamiehen ja toimistoapulaisen vakinaiseen palkkaukseen.

2. Osa varoista käytetään kalastusvakuutusyhdistyksen perustamisvaiheessa vakuutusyhdistyksen toimihenkilöiden palkkaukseen.

3. Säätiöön perustetaan toistaiseksi vain toiminnanjohtajan, asistentin ja sihteerin (rahastonhoitajan) virat, joita hoidetaan sivutoimen luona toisina siksi, kunnes tutkimustyö pääsee kunnolliseen vauhtiin. Tutkimustarkoituksiin varattavien määrärahojen enentyessä lisätään henkilöstöä mm. palkkaamalla vakinaisesti toinen asistentti (ravintoainekemisti), kalastusmestarit merikalastus- ja sisävesikalastuskoeasemalle sekä tutkimuslaitoksen arkistonhoitaja, toimistoapulainen (toistaiseksi yhteinen kannatusyhdistyksen kanssa) ja preparaattori (vahtimestari).

IV. Säätiön arkisto.

1. Säätiölle ei perusteta omaa kirjastoa, vaan käytetään ja mahdollisuuksien mukaan täydennetään kalataloudellisen tutkimustoimiston kirjastoa.

2. Säätiö perustaa kalataloutta käsittävän keskusarkiston, johon viipymättä ryhdytään keräämään kaikki sellainen tietous, joka ei esiinny kirjallisuudessa, tai joka on vaikeasti kirjallisuudesta poimittavissa. Arkisto korditetaan.

3. Säätiön vakinainen henkilöstö aloittaa aineiston keräilytönsä sellaisia perustavaa laatua olevia tutkimuksia varten, joista jatkuva materiaali on välttämätön.

4. Lähinnä säätiön tunnetuksi tekemiseksi ja yksityisten kalojen elintapojen sekä parhaiden pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien tuntemukseen keräämiseksi säätiön arkistoon julistetaan kaksi kansallista palkintokilpailua:

a. Kalamiesten havainnot eri kalojen elintavoista.

b. parhaat pyydysmallit ja pyyntimenetelmät.

V. Lähiajan tutkimustyöt.

Säätiö ottaa lähivuosien tutkimusohjelmaan mm. seuraavat työt:

A. Lyhytaikaiset (korkeintaan 1-2 vuotta kestävät).

1. Gallup-tutkimus kalan, erikoisesti kevätsilakan kulutuksen lisäämistä mahdollisuuksista.

2. Kalojen pakkaukseen sopivimmat paperit, pahvit ym. välineet ja menetelmät.

3. Kalalaatikoiden standardisoimisen mahdollisuudet.

4. Kevätsilakan ravintoarvoiksi vitamiinit vuoden eri aikoina.

6. Sisävesikalastuksen edullisimmat organisatiomuodot uutta kalastuslakia silmälläpitäen.

7. Nk. pikkusilakan (082 vuotisten) oleskelupaikat ja mahdollisuudet sen suurkalastukseen.

8. Pikkusilakan käyttömahdollisuudet kalateollisuudessa.

9. Hyvän kotimaisen verkkoväriaineen kehittäminen kuusenkävyistä yms.

10. Kotimaisten verkkoväriaineiden ja lujitusmenetelmien arvo ulkolaisiin verrattuna lujustutkimuksen avulla.
11. Ulkolaisessa kalastuskirjallisuudessa esiintyvät pyydysmallit, joilla saattaisi olla merkitystä meikäläisissä olosuhteissa.
12. Pohjatutkimus Itämeren pohjoisilla alueilla (lähinnä Pohjanlahden-rannikkoseuduilla) troolikalastusmahdollisuuksia silmälläpitäen.
13. Maassamme käytettävien kututurromallien kerääminen vastaisi kokeita silmälläpitäen.
14. Lauttauksen ja kalastuksen välisten suhteiden selvittäminen.
15. Mahdollisuudet käyttää nykyisin sallittuja tehokkaampia pyydyksiä huomiottaamalla erikoisesti siirtolaiskalastajien saamat kokemukset sisävesillä.
16. Kaihuan kalanviljelylaitoksen toimittamien siikaistutusten menestysminen.
17. Hauki-istutuksista saavutetut käytännölliset tulokset istutuspaikkojen ja niiden lähialueiden haukikantojen vuosiluokkakokoonpanon selvittelyyn avulla.
18. Yksityisten kalastustalouksien tuotannon ja tuotantokustannusten välisten suhteiden selvittäminen sekä meikäläisiin oloihin sopivimpien kalastustalouksien suunnittelu.
19. Guaniinin erottamismenetelmän kehittäminen silakan suojaksi silmälläpitäen kotimaisen helmiäisteollisuuden aloittamista varten.

B. Todennäköisesti useampi vuotiset.

1. Silakka- ja kilohailiparviin esiintyminen ja vaellukset vuoden ja vuorokauden eri aikoina rannikoillamme.
2. Silakan jalostuskäsittelyn kehittäminen.
3. Flotatiomenetelmän kehittäminen sulfatitelluloosatehtaiden jäte-
liemen myrkyvaikutuksen poistamiseksi.
4. Kokeillut sulfiittiselluloosatehtaiden jäte-
liemien haitallisen vaikutuksen poistamiseksi.
5. Saalisvaihteluiden jaksottaisuuden syiden selvittäminen ja niiden mahdollinen eliminoiminen.
6. Ulkolaisten ja kotimaisten pyydyksien ja pyyntimenetelmien kehittäminen kokeilujen avulla.
7. Parhaimpien meikäläisiin oloihin soveltuvien kalastusmoottorivene-
tyyppien konstruointi ja kokeilu.
8. Kalanviljelyksen todellisen merkityksen ja mahdollisuuksien selvit-
täminen.
9. Kokeet eri kututurromalleilla parhaimpien tyyppien selvittämiseksi.
10. Lohen kalastuksen jatkuva seuraaminen ja mahdollisuuksien etsiminen nykyisten, lähiaikoina padottavien lohen kutujokien korvaamiseksi "korvikejokien" avulla.
11. Kalan perkauksessa syntyvien jätteiden käyttömahdollisuudet.
12. Ravun kotiuttamismahdollisuudet Pohjanmaan jokivesiin.

C. Jatkuvat.

1. Silakka-, kilohaili-, hauki-, turska- ym. kantojen jaksottaiset vaihtelut saaliiden suuruuden ja kokoonpanon ennustamiseksi.
2. Kalastajaväestö-, kalansaalis- ja pyydystilasto.
3. Kalojen hintavaihtelujen seuraaminen ja mahdollisuudet hintojen tasaamiseen.
4. Sää- ja rannikkovesitutkimustoimikunnan töiden jatkaminen ja kortiston laastaminen tärkeimpien kalavesiemme tuotantobiologisista ja kalavesihoidollisista mahdollisuuksista.

D. Tilaustyöt.

Suoritetaan viipymättä lahjoittajien pyynnöstä ja heidän määräämistään aiheesta.

VI. Säätiön stipendiaatit.

Kuluvaksi vuodeksi kutsutaan säätiön stipendiaateiksi hallituksen nimeämät henkilöt suorittamaan kohdassa VII B 5 mainitut tutkimukset.

VII. Säätiön, kannatusyhdistyksen ja kalastusvakuutusyhdistyksen yhteinen kustannusarvio kuluvaa vuotta varten.

A. Todennäköinen alkupääoma.....	2000000:-
B. Menoarvio kuluvalla vuodelle.	
1. Varojen keräystyön alkamisesta aiij. menot	
- kannatusyhdistyksen toiminnan alkaminen	200000:-
- Kalastusvakuutusyhdistyksen -"- -"	200000:-
- Mainos- ym. juoksevat menot.....	100000:-
	<u>500000:-</u>
2. Huoneusto- ja koeasemakysymys.	
- Mahdolliset kulut saatava valtiolta	-----
3. Palkkausmenot	
- Hallinnolliset menot.....	100000:-
- Kannatusyhdistyksen ylimääräinen johtaja (päävirka)	300000:-
- " " ja säätiön yht. kanslia-apul. (8 " -)	130000:-
- Kalastusvakuutusyhdistyksen joht. (päävirka)	300000:-
- " " - " kanslia-apul. (- "-)	130000:-
- Säätiön toiminnanjohtajan palkkio (sivut.)	200000:-
- Säätiön asistentin palkkio (sivut.)	150000:-
- Säätiön siht. ja rahastonh. palkkio (-"-)	50000:-
	<u>1360000:-</u>
4. Arkisto- yms. menot	
- Toimisto, arkisto- ym. kansliamenot	100000:-
- Kalamiesten kalabiol. kilpailun palkinnot	100000:-
- " " - " pyydyskilpailun palkinnot	200000:-
	<u>400000:-</u>
<u>Stipendiaattien menot</u>	
- Sisävesikalastuksen organisatio	100000:-
- Verkkoväriaineen kehitt. kuusenkävyistä	100000:-
- Hauki- ym. istutusstulosten selvittäminen	300000:-
- Silakka- ja kilohailiennustukset	300000:-
- Guaniniin erittäminen silakan suomuista	100000:-
- Kalojen ravintoarvo ja vitamiinit	300000:-
- Kevätsilakan kuivaus rehuksi	100000:-
- Silakan jalostuskokeiden aloittaminen	300000:-
	<u>1800000:-</u>
6. Stipendiaattien materiaali- ja matkakulut.	
- materiaalikulut	100000:-
- matkakulut.....	1100000:-
	<u>2000000:-</u>
7. Kuluvan vuoden menot yhteensä	<u>4260000:-</u>

VIII. Kalataloussäätiön vastaiset vuotuiset menot.

1. Hallinnolliset menot (kok. palkkiot, matkat ym.)	300000:=-
2. Tutkimuslaitos: hoitokust. ja kalustotäydenn.	1000000:=-
3. Merikalastuskoeasema: - " - -"	600000:=-
4. Sisävesikalastuskoeasema -" -"	400000:=-
5. palkkausmenot:	
- vakinainen henkilöstö (toiminnan joht., 2 asistenttia, siht. ja rahastonhoit., ar- kistonhoit., 3 toimistoapul., 2 kalastusmest., 2 kalastajaa, preparaattori).....	3000000 :-
-stipendiaatit (10 stipendiaatt. vuosittain)	3000000 :-
- kiinteät merikalastushav. asemat	400000:=-
- kalastuskirjanpito-tilat	200000:=-
6. Vakinaisen henkilöstön ja stipendiaattien matka- ja päivärahat ym. juoksevat menot	1000000:=-
7. Tutkimusten ym. painatuskulut	1000000+-
	<u>10900000:=-</u>

IX. Lisähuomautuksia.

sekä korkeamman että alemman kalatalousopetuksen tarpeisiin on aikaa myöten tarkoituksenmukaista hankkia kalastuskoululaiva, jota voidaan käyttää myös erikoistutkimusten suorittamiseen. Sopivalla järjestelyllä (kalastustoiminnalla Pohjanmerellä, Islannin vesillä ja Itämerellä sekä rahdin kuljetuksella) saataneen tällaisen koululaiva suunnilleen itsensä kannattavaksi, joten kyseeseen tulevat lähinnä vain hankintamenot.

Varojen hankkimiseksi vastaisuudessa olisi säätiön toimesta perustettava joitakin tuottavia liikeyrityksiä, joiden voitto käytettäisiin säätiön toiminnan tukemiseen. Mihinään kilpaivuun kalatalousalalla maassamme ennestään toimivien liikeyritysten ja varsinkaan lahjoittajien kanssa ei kuitenkaan olisi ryhdyttävä, vaan olisi pyrittävä etsimään kokonaan uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia. Tällainen yritys olisi esim. helmiäisteollisuus nk. itämaisen veden (L'eau d'Orient) ja keinohelmien valmistamiseksi kalojen, lähinnä silakan suomujen guaniiniainesta.

Huomattava edelleen on, että riittävän ajoissa huolehditaan viihtyisän kalamaajan rakentamisesta säätiön toiselle tai molemmille kalastuskoeasemille, johon lahjoittajat voivat koska tahansa muutamaksi päiväksi saapua lepäämään ja kalastamaan ja jota voidaan käyttää myös muita, mm. valtion edustustarkoituksia varten.

H:ki, 18.2.-48

Erkki Halme